

Ratio Working Paper No. 26

Svensk ekonomisk tillväxt: utveckling och fördelning

Rodney Edvinsson

RATIO

Näringslivets
forskningsinstitut

ratio.se

Box 3203
103 64 Stockholm

Besöksadress:
Sveavägen 59, 4tr

Svensk ekonomisk tillväxt: utveckling och fördelning

Rodney Edvinsson
Ekonomisk-historiska institutionen,
Stockholms universitet
106 91 Stockholm
Email: rodney.edvinsson@ekohist.su.se

1. Inledning

Syftet med denna uppsats är att diskutera den svenska tillväxtproblematiken. Tyngdpunkt läggs på Sveriges tillväxt och konjunkturväxlingar i ett längre perspektiv och i jämförelse med andra länder inom OECD. Bland studeras vilken tillväxt som krävs för att Sverige ska få en bättre placering i BNP per capita ligan. Uppsatsen presenterar inga kausala förklaringar, utan är mer av deskriptiv natur.

Källor för beräkningarna är omräkningar av statistisk som presenteras av OECD och SCB.¹ Beräkningarna, främst för perioden före 1950, grundas också på data som kommer att publiceras i en kommande avhandling.²

2. Vad är BNP?

Tillväxten i bruttonationalprodukten (BNP) är det vanligaste måttet som används för att mäta ekonomisk tillväxt. BNP mäter det samlade förädlingsvärdet av produktion och tjänster som utförs på en marknad i ett land. Men måttet som sådant behöver dock inte begränsas till ett land (man pratar då exempelvis om bruttoregionalprodukt).

Förädlingsvärde definieras som bruttovärdet av produktionen och tjänsterna (vilket vanligtvis likställs med omsättningen) minus värdet av insatsvarorna som har används. Däremot drar man inte av avskrivningar på investeringsvaror, gör man det får man nettonationalprodukten. Egentligen vore nettonationalprodukten ett bättre mått (från validitetssynpunkt), eftersom man då enbart mäter det nya värde som frambringas i produktionsprocessen. Men då det ofta är svårt att mäta kapitalavskrivningar (och reglerna för dessa ändras över tid) är bruttonationalprodukten ett mer pålitligt mått (från reliabilitets-synpunkt).

Förädlingsvärdet kan delas upp och hänföras till de olika sk produktionsfaktorerna. En del tillfaller arbetskraften, i form av löner och arbetsgivaravgifter, och det som återstår, bruttoöverskottet, sägs tillfalla kapitalet (innan bolagsskatter). Bruttoöverskottet kan i sin tur delas upp på avskrivningar av kapital och det som återstår, nettoöverskottet (som skulle kunna betraktas som ett slags vinstmått).

¹ Se bla www.oecd.org/EN/document/0,,EN-document-20-nodirectorate-no-1-30531-20,00.html och www.scb.se/databaser/makro/Start.asp.

² *Growth, crises and transformation in Sweden 1850-2000*, Rodney Edvinsson. Kommande doktorsavhandling som kommer att publiceras 2004.

BNP är ett problematiskt och kontroversiellt mått ur många synvinklar. Detta kompliceras också av att BNP kan mätas på flera olika sätt, vilket kan ge ganska olika resultat. Bilden av BNP som något entydigt är därför felaktig.

BNP eller BNP per capita är inte liktydigt med välstånd, då måtten exempelvis inte tar hänsyn till fördelning av produktionsresultatet, en god miljö eller livskvalitet. Det finns andra index som försöker fånga in välståndet, som också tar med faktorer såsom hälsotillstånd, medellivslängd, spädbarnsdödlighet, etc. Vissa länder, tex USA, som hamnar högt upp i BNP per capita ligan, hamnar inte lika högt upp om ett bredare välståndsmått används.

En fråga berör vilka sektorer som ska ingå i BNP, och hur dessa ska värderas. En hel del av den ekonomiska aktiviteten ingår inte i BNP, såsom obetalt arbete och vanligtvis inte heller den svarta sektorn. BNP inkluderar däremot utnyttjande av sin egen bostad eller fritidshus (och då sätts ”produktionen” lika med en fiktiv hyra), vilket snarare är konsumtion än produktion.

Offentliga tjänster tas med i BNP, men då dessa inte har ett pris, räknas förädlingsvärdet som löner plus kapitalavskrivningar. Det innebär att offentliga tjänster i regel undervärderas jämfört med motsvarande tjänster utförda på den privata sidan, då nettoöverskottet alltid sätts lika med noll. Problemet försvåras också av att det är svårt att mäta produktiviteten inom den offentliga sektorn. Det kan vara viktigt att ha i åtanke när internationella jämförelser görs.

Nominell BNP mäts i löpande priser. Real BNP mäts däremot i konstanta priser, genom att nominella BNP deflateras. Ekonomisk tillväxt mäts i regel som förändring i real BNP.

Problemet med att jämföra länders BNP till de växelkurser som råder mellan valutor är att bara vissa varor är konkurrensutsatta på världsmarknaden. I synnerhet i fattiga länder är priset på tjänster och varor för inhemskt bruk i regel lägre än i rika länder. Dessutom tenderar valutakurserna att svänga kraftigt utan att för den skull den reala BNP:n gör det i jämförelse med andra länder.

När olika länders BNP eller BNP per capita jämförs brukar man därför använda köpkraftskorrigerad BNP. OECD tar fram köpkraftskorrigerade pariteter (Purchasing Power Parities, PPP) som tar bort skillnaden i prisnivåer mellan länder. Dessa pariteter uttrycks i den nationella valutaenheten per amerikansk dollar (liksom valutakursen), eller som:

$$PPP = \frac{\text{Ett lands prisnivå mätt i det landets valuta}}{\text{Amerikansk prisnivå mätt i US dollars}}$$

Prisnivån i ett land kan då sägas vara kvoten mellan den köpkraftskorrigerade pariteten och växelkursen. Per capita volymserier som baseras på dessa pariteter avspeglar därför endast skillnaden i volymen av varor och tjänster som produceras, alltså skillnaden i real BNP³, vilket också kan uttryckas som:

$$\text{Ett lands position} = \frac{\text{Nominell BNP}}{\text{capita}} \frac{1}{\text{PPP}}$$

Ett problem med real respektive köpkraftskorrigerad BNP är att deflatering kan ske på olika sätt. Deflatering tar bort skillnaden i den absoluta prisnivån, men inte de relativa prisskillnaderna⁴. Beroende på vilka relativa priser som man utgår ifrån så kan det ge ganska stora skillnader i bedömningen av den reala BNP-tillväxten och hur olika länders BNP per capita rangordnas. Det finns också olika deflaterings-metoder för att hantera förändringar i förädlingsvärdets andel av bruttoprodukten över tid.

Ett exempel kan illustrera detta. Anta att Norges BNP endast skulle bestå av en produktion av en miljard fat olja, och Sveriges endast av en miljard ton äpplen. Vilket land har högst real eller köpkraftskorrigerad BNP? Det beror på relativpriset mellan ett fat olja och ett ton äpplen. Om ett fat olja värderas till dubbelt så mycket som ett ton äpplen då skulle Norges BNP vara två gånger så stor som Sveriges. Om däremot världsmarknadspriset på olja skulle sjunka kraftigt i förhållande till äpplen, så att exempelvis ett ton äpplen värderades till dubbelt så mycket som ett fat olja, så är det Sverige som har dubbelt så hög real BNP som Norge.

Detta skulle kunna illustrera varför exempelvis Norges köpkraftskorrigerade BNP per capita klättrade från 132 procent av OECD:s genomsnitt till 152 procent mellan 1999 och 2000, trots att Norges reala BNP per capita ökade med mindre än genomsnittet i OECD. Sådana anomalier uppstår därför att de relativa världsmarknadspriserna (oavsett deras absoluta nivå) ändras från år till år. För att kunna möjliggöra jämförelser över tid brukar OECD också presentera siffror över köpkraftskorrigerad BNP i ett års världsmarknadspriser (som så att säga får utgöra basåret), en metod som används i detta papper. När länders ranking

³ Se www.oecd.org/pdf/M00009000/M00009294.pdf.

⁴ Om exempelvis en varukorg består av ett äpple och ett päron, och priset på äpplen ändras från 5 kr till 10 kr styck och priset på päron från 10 kr till 5 kr styck så har inte den absoluta prisnivån ändrats något. Det sammanlagda värdet av varukorgen är fortfarande 15 kr, och "inflationen" är därför noll. Men det relativa priset mellan päron och äpplen har ändrats.

ändras från ett år till ett annat enligt denna metod avspeglar detta endast den reala ekonomiska tillväxten i BNP per capita, och inte förskjutningar i de internationella relativpriserna.

Liknande problem kan uppstå när man ska bedöma den reala tillväxten då relativpriserna ändras kraftigt. Detta var fallet exempelvis i Sverige under den sk deflationskrisen mellan 1920 och 1921. Bedömningarna av den reala BNP-tillväxten mellan dessa två år varierar från allt mellan plus tre och till minus tolv procent.⁵

3. Den svenska tillväxten över tid

Mellan åren 1850 och 2000 har den svenska ekonomin vuxit 43 gånger i reala termer, eller i genomsnitt med 2,5 procent per år. En del av denna tillväxt förklaras av befolkningstillväxten. BNP per capita har i reala termer ökat med 17 gånger eller med 1,9 procent per år under denna period. Befolkningstillväxten har emellertid bidragit allt mindre till BNP-utvecklingen.⁶

År 1850 var Sverige ett utpräglat agrart land. BNP per capita var då i 2002 års prisnivå 15200 kronor. Endast 11 procent av de sysselsatta arbetade med industri, kommunikationer och handel. BNP per capita var inte mycket större än år 1800, då den låg på 12600 kronor. 1900 hade BNP per capita stigit till 26400 kronor, år 1950 till 71700 kronor, och år 2000 till 257000 kronor. År 2002 var BNP per capita 262000 kronor.⁷

Totala BNP var i 2002 års penningvärde 0,5 biljoner kronor år 1950, och 2,3 biljoner kronor år 2000. Bruttoöverskottet inom näringslivet (exklusive fastighetsinkomster) var i 2002 års penningvärde, 160 miljarder kronor år 1950 och 450 miljarder kronor år 2000. Bruttoöverskottets andel av förädlingsvärdet inom näringslivet (exklusive fastigheter) var 44 procent år 1950 och 36 procent år 2000.

⁵ Enligt Krantz och Nilsson, 1975, ökade BNP i Sverige med hela 3,1 procent mellan 1920 och 1921, men enligt Johansson, 1967, sjönk den istället med 11,9 procent. Båda dessa serier har använts flitigt av nationalekonomer i Sverige. Egna beräkningar ger att BNP sjönk med 7,5 procent mellan dessa år.

⁶ Siffror i detta avsnitt baseras på egna beräkningar (över BNP och sysselsättning) som presenteras i en kommande avhandling (Edvinsson, 2004). I konstruktionen av BNP har samma deflaterings-teknik (Fischers årliga kedjeindex) används under hela perioden, men därigenom skiljer sig BNP-siffrorna något från SCB:s siffror för perioden efter 1950. I avsnittet som behandlar Sveriges utveckling sedan 1970 i jämförelse med andra OECD-länder används däremot SCB:s senaste siffror. Sysselsättningssiffror är de som presenteras av SCB (som definierar en sysselsatt som den som arbetat minst en timma under mätperioden), och de tidigare årens sysselsättning har länkats till dessa (dessa beräkningar i Edvinsson, 2004 grundas bla på siffror från Jungenfeldt, 1966).

⁷ Dessa jämförelser grundas på att prisnivåerna kedjats år från år. Detta tar dock inte hänsyn till att många av de varor som idag finns i omlopp överhuvudtaget inte fanns på 1800-talet. Skulle 1800-talets produktion och tjänster värderas direkt i dagens priser skulle BNP per capita bli högre än det som här redovisas.

Tabell 1 presenterar medeltillväxten i BNP, BNP per capita och befolkning för varje decennium under 1800- och 1900-talet.

Period	Årlig medeltillväxt (i procent) i:		
	real BNP	real BNP per capita	befolkning
1800-1810	-0,2	-0,4	0,2
1810-1820	0,8	0,1	0,8
1820-1830	1,9	0,8	1,1
1830-1840	1,4	0,6	0,8
1840-1850	1,9	0,9	1,0
1850-1860	2,3	1,2	1,0
1860-1870	2,0	1,2	0,8
1870-1880	1,7	0,7	0,9
1880-1890	1,4	1,0	0,4
1890-1900	2,1	1,4	0,7
1800-1900	1,5	0,7	0,8
1900-1910	2,5	1,9	0,6
1910-1920	1,5	0,8	0,8
1920-1930	3,8	3,4	0,4
1930-1940	1,9	1,6	0,4
1940-1950	3,5	2,5	1,0
1950-1960	3,9	3,2	0,6
1960-1970	5,2	4,5	0,7
1970-1980	2,2	1,9	0,3
1980-1990	2,2	1,8	0,3
1990-2000	1,8	1,5	0,3
1900-2000	3,0	2,4	0,6

Tabell 1: Årlig medeltillväxt i real BNP, BNP per capita och befolkning för varje decennium under 1800- och 1900-talet. Källa: Edvinsson, 2004.

Det finns inget tydligt brott när tillväxten i BNP per capita tog fart. Exempelvis upplevde både 1820- och 1840-talet en något snabbare BNP per capita tillväxt än 1870-talet. Men grovt sett kan man säga att tillväxten accelererade kring årtiondena runt mitten av 1800-talet.

Av tabell 1 framgår att den kraftigaste tillväxten i BNP per capita i Sverige skedde under 1920-talet och årtiondena efter andra världskriget. Under perioden 1918-1970 steg BNP per capita med i genomsnitt 3,1 procent per år. Det var också under denna period som industrisysselsättningen nådde sin höjdpunkt. Sedan dess har medel-tillväxten i BNP per capita nära nog halverats till under två procent per år.

Under perioden 1850-2000 har Sverige upplevt 31 år av negativ tillväxt. Det år som tillväxten var som lägst är i samband med jordbrukskrisen 1868 då BNP föll med tio procent.

Under 1900-talet är det i samband med deflationskrisen 1921 som BNP sjönk som mest under ett enskilt år, med 7,5 procent. 1870 steg BNP däremot med tolv procent, likaså år 1946, de två år med den högsta BNP-tillväxten.

Under perioden 1850-2000 år har det inträffat sex gånger att BNP sjunkit två år i rad. En gång har BNP sjunkit tre år i följd, och detta ägde rum i början av 1990-talet. Ekonomiska kriser är inte bara något som tillhör svunna tider.

Tabell 2 är en sammanställning av de djupaste konjunktunedgångarna, eller depressionerna, i Sverige sedan 1850.⁸

År	Antal år	Sammanlagd tillväxt (i procent) i:		
		sysselsättning	real BNP	real BNP per sysselsatt
1851-52	1	+0,2	-1,3	-1,5
1861-62	1	-1,7	-4,9	-3,2
1865-66	1	-0,6	-2,0	-1,5
1867-68	1	-4,1	-9,7	-5,8
1877-79	2	-1,5	-4,8	-3,3
1885-87	2	-0,6	-0,6	0,0
1907-08	1	-1,0	-1,9	-0,9
1916-18	2	-1,1	-13,2	-12,2
1920-21	1	-6,3	-7,5	-1,3
1930-32	2	-3,0	-5,1	-2,2
1939-41	2	-3,3	-8,6	-5,5
1976-77	1	-0,2	-1,4	-1,1
1980-81	1	-0,2	-0,5	-0,2
1990-93	3	-11,4	-5,1	+7,2

Tabell 2: Tillväxt i sysselsättning, real BNP och produktivitet under de djupaste konjunktunedgångarna i Sverige, samt 1981 års konjunktunedgång. Källa: Edvinsson, 2004.

Av tabell 2 framgår att de djupaste konjunktunedgångarna (i BNP räknat) under 1900-talet inträffade i samband med de båda världskrigen. 20-tals-krisen är också bland de djupaste historiskt sett. 30-tals-depressionen drabbade inte Sverige lika hårt som andra länder. 90-tals-krisen var däremot en av de djupaste historiskt sett, BNP föll lika mycket som under 30-tals-krisen (i fredstid den näst deflationskrisen 1920-21 djupaste nedgången).

⁸ Kriterium för de konjunktunedgångar som tagits med är att den reala BNP-medeltillväxten var negativ under två på varandra följande år, men bara de år inkluderas då BNP sjönk. Exempelvis år 1920 ökade BNP med sex procent, och år 1921 sjönk den med drygt sju procent, och då blir medeltillväxten negativ under dessa två år sammantaget, men bara 1921 tas med som depressionsår. Även 1981 års kris har tagits med som jämförelse, även om den inte uppfyller kriteriet.

Om vi tittar på sysselsättningsutvecklingen i samband med depressionerna så har dessa nästan alltid åtföljts av en sysselsättningsminskning, som dock tenderat att vara mindre än nedgången i BNP. Därav ett mönster att BNP per sysselsatt i regel minskar under ekonomiska nedgångar, vilket kan förklaras av att företagen inte tenderar att dra ned på antalet anställda lika mycket som produktionsbortfallet (med viss nedgång i arbetade arbetstimmar per sysselsatt som följd).

90-tals-depressionen sticker däremot ut från detta mönster, genom att BNP per sysselsatt då ökade kraftigt. Sysselsättningsminskningen var den största någonsin i modern svensk historia (minus 11 procent), men den slog inte igenom i lika hög grad i en minskning av BNP. 90-tals-depressionen hade därför delvis en annan karaktär än tidigare kriser, och den följdes också av en mycket stark produktivitetsökning i industrin under senare delen av 90-talet när ekonomin började ta fart igen.

Bruttoöverskottets andel av förädlingsvärdet inom industrin har legat på en relativt konstant nivå, mellan 30 och 40 procent, ändå fram till 1950-talet.⁹ Sedan började den sjunka, och var som lägst i samband med 70-tals-krisen. Sedan dess har den varit på uppåtgående, och nådde i slutet av 90-talet nivåer som den inte varit uppe i på mer än 50 år; se diagram 1.

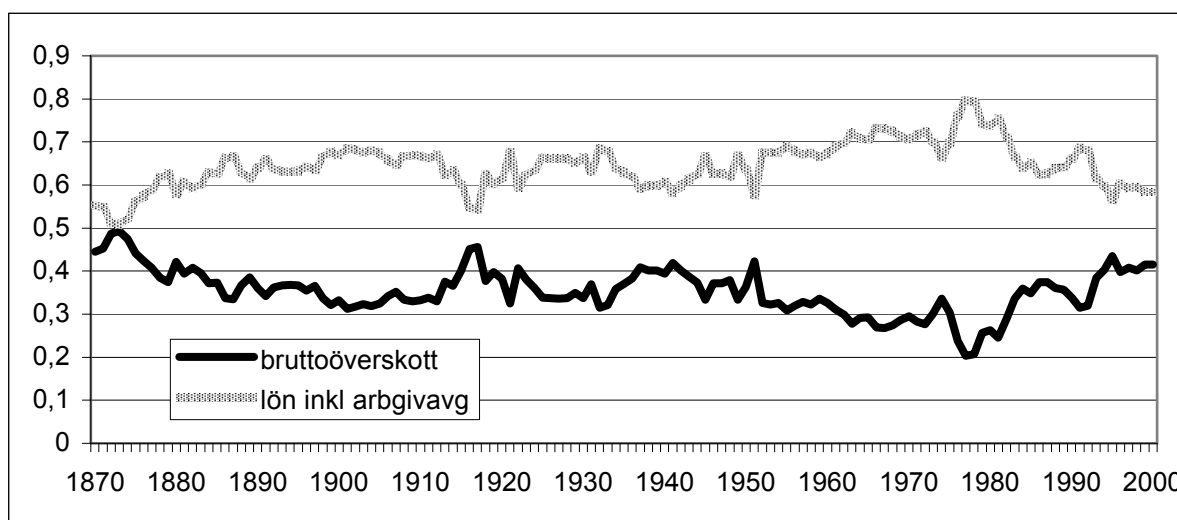

Diagram 1: Bruttoöverskottets och lönernas (inklusive arbetsgivaravgifter) andel av förädlingsvärdet inom industrin 1870-2000. Bruttoöverskottet definieras som förädlingsvärdet till producentpris minus löner och arbetsgivaravgifter. Källa: Edvinsson, 2004, och Vikström, 2002.

⁹ Bruttoöverskottet definieras här som BNP till producentpris minus löner och arbetsgivaravgifter.

Uppgifter över bruttoandelen inom näringslivet utom fastigheter som helhet är mycket opålitliga för perioden innan 1950. Men de senaste 50 åren visar på en liknande utvecklingen som för industrin, även om uppgången under andra halvan av 90-talet inte varit lika stor. Se diagram 2.

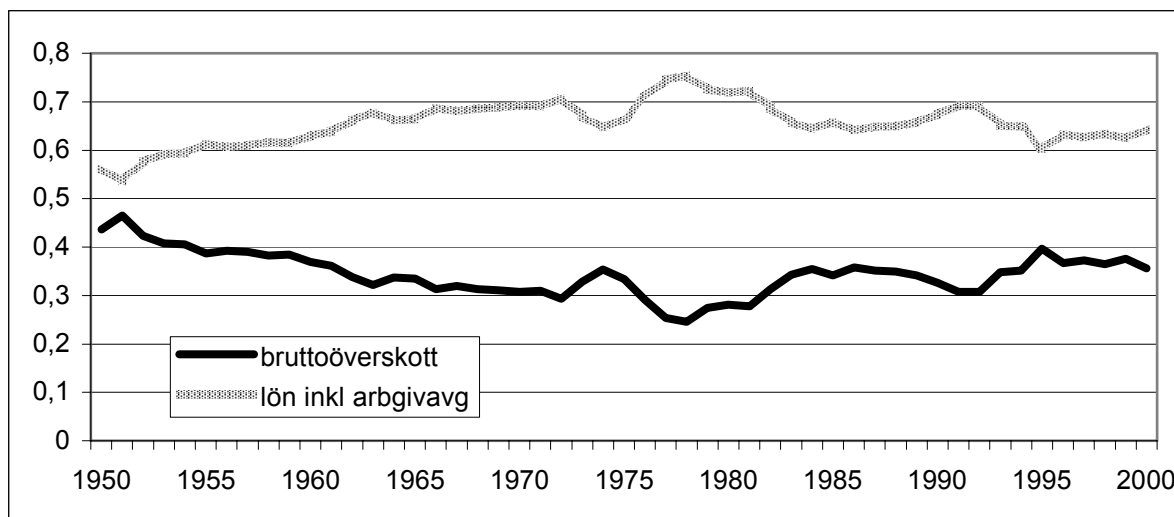

Diagram 2: Bruttoöverskottets och löners (inklusive arbetsgivaravgifter) andel av förädlingsvärdet inom näringslivet utom fastigheter 1950-2000. Bruttoöverskottet definieras som förädlingsvärdet till producentpris minus löner och arbetsgivaravgifter. Källa: Edvinsson, 2004.

4. Sverige 1970 och 2002 i internationell jämförelse

1970 var Sveriges BNP per capita bland de högsta i världen. Sverige hade klättrat i BNP-ligan tack vare den kraftiga tillväxten de tidigare 50 åren, samtidigt som många andra utvecklade industriländer drabbats mycket hårdare än Sverige av krig och depressioner. Sedan dess har dock Sverige tappat i relativ position.

I den här uppsatsen jämförs Sveriges BNP per capita i konstant köpkraftpariteter med de 22 mest utvecklade OECD-länderna (23 inklusive Sverige). Dessa är alla dagens OECD länder utom sju - Mexiko, Sydkorea och länderna i det forna öst-blocket. Anledning till att de senare exkluderas är dels för att på så sätt tas bara de mest utvecklade ekonomierna med, dels för att exempelvis de östeuropeiska länderna hade en annan ekonomisk struktur innan 1990 (och då inte heller var medlemmar i OECD). Många uppgifter saknas dessutom för dessa länder för perioden innan 1990. I Tyskland ingår däremot östra delen även för åren innan återföreningen. Vissa utvecklade länder som inte är medlemmar i OECD, exempelvis Taiwan, ingår inte

heller i jämförelsen.¹⁰ I fortsättning förkortas området som består av de 23 OECD länderna som OECD23.

Enligt tabell 3 rankades Sverige år 1970 på plats nummer fyra i BNP per capita ligan i konstanta köpkraftspariteter (i den här uppsatsen i 2000 års köpkraftspariteter¹¹). År 2002 hade Sveriges position sjunkit till nummer 13. Från att Sveriges BNP per capita legat 17 procent över det oviktade OECD-genomsnittet var den år 2002 tre procent under detta genomsnitt. Detta förklaras av att Sveriges BNP per capita tillväxt varit långsammare än OECD-genomsnittet. Skillnaden är ännu större om vi bara tittar på BNP-tillväxten, men då befolkningsökningen är lägre i Sverige än genomsnittet ger det inte samma utslag i BNP per capita.¹²

Det är framför allt under 70-talet som Sverige tappade i position. I början av 90-talet föll också Sverige kraftigt i rankingen pga depressionen, men sedan dess har återhämtningen varit stark.

¹⁰ Beräkningar av OECD-ländernas BNP baseras på data från www.oecd.org/EN/document/0,,EN-document-20-nodirectorate-no-1-30531-20,00.html. Siffror för Sveriges utveckling är däremot från SCB, www.scb.se/databaser/makro/Start.asp, som skiljer sig något både från OECD:s och mina egna beräkningar i min kommande avhandling (Edvinsson, 2004).

¹¹ Anledningen till att 2000 års pariteter valts och inte 2002 års, är dels för att det är de förra som OECD använder i sin jämförelse över tid, och dels för att 2002 års pariteter ännu baseras på alltför preliminära siffror.

¹² Pga avrundning och att materialet bygger på preliminära beräkningar kan resultatet komma att skilja sig något från andra studier. Volymindex är inte densamma som OECD redovisar, då sju av OECD-länderna tagits bort i min jämförelse.

Land:	Rang 1970:	Rang 2002:	Volym-index 1970 i 2000 års paritet	Volym-index 2002 i 2000 års paritet	För perioden 1970 till 2002:			
					Årlig tillväxt i BNP	Årlig tillväxt i BNP/cap	Total rang-förskjutn	Total Index-förskjutn
Schweiz	1	5	164,1	107,5	+1,4	+0,9	-4	-56,6
USA	2	3	146,2	126,7	+2,9	+1,8	-1	-19,5
Danmark	3	6	125,3	107,3	+2,0	+1,8	-3	-18,0
Sverige	4	13	117,4	96,9	+2,0	+1,7	-9	-20,5
Kanada	5	7	117,3	104,9	+3,1	+1,9	-2	-12,4
Nederländerna	6	10	113,0	99,6	+2,6	+1,9	-4	-13,4
Luxemburg	7	1	108,8	177,0	+4,7	+3,8	+6	+68,2
Nya Zeeland	8	20	106,7	77,8	+2,3	+1,3	-12	-29,0
Norge	9	2	105,8	134,6	+3,5	+3,0	+7	+28,8
Belgien	10	12	103,6	97,3	+2,3	+2,1	-2	-6,3
Australien	11	11	101,5	97,4	+3,5	+2,1	±0	-4,1
Storbritannien	12	15	100,4	93,9	+2,2	+2,0	-3	-6,6
Tyskland	13	14	98,8	96,2	+2,4	+2,2	-1	-2,5
Frankrike	14	19	96,6	90,7	+2,6	+2,1	-5	-5,9
Italien	15	18	96,2	91,9	+2,4	+2,1	-3	-4,3
Österrike	16	9	94,9	102,7	+2,8	+2,5	+7	+7,8
Island	17	8	93,4	103,8	+3,7	+2,6	+9	+10,5
Finland	18	16	85,7	92,9	+2,9	+2,5	+2	+7,1
Japan	19	17	84,7	92,6	+3,2	+2,6	+2	+8,0
Spanien	20	21	71,8	75,6	+3,0	+2,4	-1	+3,8
Grekland	21	22	60,4	62,1	+3,0	+2,4	-1	+1,7
Irland	22	4	59,1	109,2	+5,2	+4,2	+18	+50,1
Portugal	23	23	48,3	61,3	+3,6	+3,0	±0	+13,0
OECD23 oviktat			100,0	100,0	+2,9	+2,3		±0,0
OECD23-området			109,7	104,0	+2,8	+2,1		-5,6

Tabell 3: Utvecklingen för 23 OECD länderna. Volymindex anger BNP per capita i ett land i förhållande till det oviktade medelvärdet av alla länders BNP per capita, köpkraftskorrigerat i konstanta priser (2000 års köpkraftspariteter). Källa: egna beräkningar baserade på statistik från OECD och SCB.

Om man rankar BNP per capita tillväxten är det bara Schweiz och Nya Zeeland som haft en sämre utveckling (se appendix 2).

Det verkar som att många av de länder som var i topp år 1970 har sjunkit i rankingen, medan länderna i botten har knappt in på skillnaden (i volymindex) mot övriga länder. De enda undantagen i detta hänseende är dels Luxemburg, som är ett ganska litet land, och Norge, som gynnats av sina rikliga oljetillgångar.

Alla de fem högst rankade länderna år 1970 har tappat i position. Efter Nya Zeeland är Sverige dock det land som tappat mest i antal positioner räknat. Värst drabbat är Schweiz, som låg etta år 1970, och som har haft den lägsta BNP per capita tillväxten (0,9 procent per år) av alla OECD-länder. USA, som låg på andra plats 1970, har också tappat i relativ position, från att ha en BNP per capita på 46 procent över genomsnittet till 27 procent över genomsnittet.¹³ USA har för övrigt haft ungefär samma BNP per capita tillväxt som Sverige.¹⁴

Om Sveriges BNP per capita under perioden 1970 till 2002 hade vuxit lika mycket som OECD23-områdets hade Sverige behållit sin fjärdeplats i BNP-ligan¹⁵. Om Sverige hade vuxit lika snabbt som Irland, det mest snabbväxande landet i OECD, hade Sverige idag haft förstapositionen, och en BNP mer än dubbelt så stor än som blev fallet. Se tabell 4.

Sverige 2002 om Sveriges BNP/capita 1970-2002 vuxit lika snabbt som:	Ranking i OECD	Volym-index	BNP (milj kr):	BNP per capita
OECD23 (2,1%)	4	110	2 660 855	298 336
USA (1,8%)	10	101	2 431 342	272 603
OECD23+1% (3,1%)	2	148	3 658 517	410 194
Sverige 1870-1950 (1,6%)	14	96	2 311 462	259 162
Irland (4,2%)	1	204	5 183 455	581 170
Nuvarande förhållande	13	97	2 339 949	262 356

Tabell 4: Sveriges position i BNP-ligan år 2002 under olika antaganden om tillväxten i BNP per capita under perioden 1970 till 2002. Volymindex=100 för det oviktade medelvärdet av de 23 OECD-länderna. Källa: egna beräkningar baserade på statistik från OECD och SCB.

Om löpande köpkraftpariteter istället för konstanta används, kommer rankingen att se annorlunda ut. Tex, i löpande köpkraftspariteter har Sveriges ranking i volymindex sjunkit

¹³ Att USA och Schweiz inte tappat lika mycket i antal positioner som Sverige beror på deras höga utgångsläge, och att avståndet till de andra länderna år 1970 därför var högt i volymindex räknat.

¹⁴ Produktiviteten i USA har utvecklats ännu svagare. Mellan 1970 till 2000 ökade BNP per sysselsatt i USA endast med 1,3 procent per år, medan den i Sverige ökade med 1,6 procent per år.

¹⁵ Däremot hade Sveriges indextal sjunkit från 117 till 110 eftersom BNP per capita i OECD-området i sin helhet inte växte lika snabbt som det oviktade medelvärdet av de 23 OECD-länderna, då det senare lyfts upp av den snabba tillväxten i många mindre länder.

mellan 2000 och 2002, trots att Sverige haft en något högre BNP per capita tillväxt än OECD:s genomsnitt. I konstanta köpkraftspariteter har Sveriges ranking i volymindex däremot ökat något mellan år 2000 och 2002. Löpande köpkraftspariteter är lämpligast att använda då man ska jämföra länder bara för ett år, medan konstanta köpkraftspariteter är lämpligast att använda om jämförelsen även görs över tid (som i den här uppsatsen).¹⁶

Tabell 5 jämför de olika ländernas ranking 1970 och 2002 om löpande köpkraftspariteter används istället. Förändring i volymindex uttryckt i löpande köpkraftsparitet påverkas då inte bara av tillväxten i BNP per capita, utan också av hur de internationella relativpriserna förändras.

Av tabell 5 framgår att uttryckt i löpande pariteter så har Sverige halkat efter ännu mer mellan 1970 och 2002 (till en delad 15:e plats), då förändringarna i de internationella relativpriserna verkat till Sveriges nackdel. I löpande volymindex har Sverige tappat mest av alla länder utom Schweiz. I antal positioner räknat har Sverige tappat mest av alla. En tredjedel av tappet i volymindex förklaras av den ogynnsamma utvecklingen i relativpriserna. Uttryckt i 1970 års köpkraftspariteter befann sig Sverige år 2002 däremot på sjunde plats i BNP per capita rankingen.

¹⁶ På OECD:s hemsida kan man läsa: "For many analytical purposes, it is of interest to observe the evolution of volume GDP between countries and over time. There are at least two ways of setting up such a comparison, each with its specific interpretation and use... GDP comparisons based on current PPPs: They are the appropriate tool to answer the question: 'What is a country's position in terms of GDP (per capita), given the set of international prices of the year considered?'... GDP comparisons based on constant PPPs: They are the appropriate tool to answer the question: 'How has the relative position of a country's GDP (per capita) changed over time, given its measured growth performance?'" Se www.oecd.org/pdf/M00034000/M00034920.pdf.

Land:	Rang 1970:	Rang 2002:	Löpande volym- index 1970:	Löpande volym- index 2002	Total förskjutning i:				Volym- index 2002 i 1970 års paritet
					rang	löpande volym- index	konstant volym- index	relativ- pris- index	
Schweiz	1	5	158,3	106,3	-4	-52,0	-56,6	+4,6	101,7
USA	2	3	153,7	127,3	-1	-26,4	-19,5	-6,9	134,2
Luxemburg	3	1	127,6	173,0	+2	+45,4	+68,2	-22,8	195,8
Sverige	4	15	123,5	94,0	-11	-29,5	-20,5	-9,1	103,0
Australien	5	12	122,5	97,5	-7	-25,0	-4,1	-20,9	118,4
Kanada	6	6	114,5	105,4	±0	-9,1	-12,4	+3,3	102,1
Danmark	7	6	112,8	105,4	+1	-7,4	-18,0	+10,6	94,8
Frankrike	8	15	109,3	94,0	-7	-15,3	-5,9	-9,4	103,4
Nederländerna	9	8	109,1	103,6	+1	-5,5	-13,4	+7,9	95,7
Nya Zeeland	10	20	105,4	78,2	-10	-27,2	-29,0	+1,7	76,4
Belgien	11	11	99,6	99,2	±0	-0,4	-6,3	+5,9	93,3
Storbritannien	12	14	98,9	94,8	+2	-4,1	-6,6	+2,5	92,3
Tyskland	13	15	94,4	94,0	-2	-0,4	-2,5	+2,1	91,9
Österrike	14	10	92,7	101,0	+4	+8,3	+7,8	+0,5	100,5
Norge	15	2	92,6	131,7	+13	+39,1	+28,8	+10,3	121,4
Italien	16	18	92,3	93,1	-2	+0,8	-4,3	+5,1	88,0
Finland	17	13	89,7	95,7	+4	+6,0	+7,1	-1,1	96,8
Japan	18	18	89,5	93,1	±0	+3,6	+8,0	-4,3	97,5
Island	19	8	84,6	103,6	+11	+19,0	+10,5	+8,5	95,1
Spanien	20	21	70,2	77,3	-1	+7,1	+3,8	+3,3	74,0
Irland	21	4	59,0	109,8	+17	+50,7	+50,1	+0,6	109,1
Grekland	22	23	50,0	59,7	-1	+9,7	+1,7	+8,0	51,7
Portugal	23	22	49,7	62,4	+1	+12,6	+13,0	-0,4	62,7
OECD23 ovikt			100,0	100,0					100,0

Tabell 5: Utvecklingen för de 23 OECD länderna. Volymindex anger BNP per capita i ett land i förhållande till det oviktade medelvärdet av alla länders BNP per capita, köpkraftskorrigerat i löpande pariteter. Förskjutning i relativprisindex är en restpost, och definieras här som skillnaden mellan förskjutning i volymindex i löpande köpkraftspariteter och i 2000 års köpkraftspariteter. Källa: egna beräkningar baserade på statistik från OECD och SCB.

5. Sveriges ranking 2006, 2011, 2020 och 2030

För att Sverige ska kunna avancera till tionde plats i BNP per capita ligan år 2006 krävs det en tillväxt på 2,8 procent per år i BNP per capita och 3,1 procent per år i BNP från år 2002. Sveriges BNP per capita skulle då växa från 262000 kronor år 2002 till 293000 kronor (i 2002 års priser). BNP skulle öka från 2,3 biljoner till 2,6 biljoner kronor.¹⁷ De övriga OECD-ländernas BNP per capita antas växa lika mycket som OECD23-områdets under perioden 1970-2002 (2,1 procent per år).

Om vi istället antar att de enskilda OECD-ländernas BNP per capita växer lika mycket som de gjorde under perioden 1970-2002, skulle det krävas en tillväxt på 2,6 procent per år i BNP per capita och 2,9 procent per år i BNP för att Sverige ska avancera till en tiondeplats år 2006. Sveriges BNP per capita skulle då vara 290000 kronor, och BNP 2,6 biljoner kronor (i 2002 års priser).

Detta ska jämföras med att Sveriges BNP- och BNP per capita tillväxt som tidigare rapporterats uppgick till 2,0 respektive 1,7 procent i genomsnitt för perioden 1970-2002. Det krävs således en kraftig ökning av tillväxten i såväl BNP som BNP per capita.

För att Sverige ska kunna avancera till femte plats i BNP per capita ligan år 2011 krävs en än högre tillväxt, på 3,2 procent per år i BNP per capita och 3,6 procent per år i BNP från 2002, under antagande att de övriga OECD-ländernas BNP per capita växer lika mycket som OECD23-områdets under perioden 1970-2002. Sveriges BNP per capita skulle då vara 351000 kronor och BNP 3,2 biljoner kronor (i 2002 års priser).

Om vi istället antar att de enskilda OECD-ländernas BNP per capita växer lika mycket som de gjorde under perioden 1970-2002, skulle det krävas en tillväxt på 3,4 procent per år i BNP per capita och 3,7 procent per år i BNP för att Sverige ska avancera till en femteplats år 2011. Sveriges BNP per capita skulle då vara 354000 kronor, och BNP 3,3 biljoner kronor (i 2002 års priser).

Så hög har tillväxten endast varit några enstaka år under perioden efter 1970, nämligen 1972-73, 1978-79, 1983-84 och 1993-95 och 1997-2000. Se appendix 1.

Tabellerna 6-9 presenterar olika scenarier för Sveriges framtida position i BNP-ligan under olika förutsättningar om BNP per capita tillväxt.

Efter 90-tals-depressionen var Sverige bara på 16:e plats i BNP per capita ligan. Sedan dess har Sverige haft en något högre BNP per capita tillväxt (2,8 procent) än OECD-området, och

¹⁷ Antagandena i alla exempel är att Sveriges befolkningsökning är lika stor som under 1970-2002 (0,3 procent per år).

klättrat i position till nummer 13.¹⁸ Om vi antar att Sverige har samma genomsnittliga BNP per capita tillväxt framöver, och OECD-länderna bara växer lika snabbt som OECD-området 1970 till 2002, kommer Sverige att avancera till elfte plats i BNP-ligan år 2006, till tionde plats 2011, till femte plats 2020 och återta sin fjärdeplats år 2030. Om däremot Sverige bara växer lika mycket som under perioden 1970-2002 så kommer Sverige att hamna på 14:e plats år 2006, 15:e plats år 2011, och 19:e plats åren 2020 och 2030.

Exemplena bygger på rankingen enligt 2000 års konstanta köpkraftspariteter. Detta tar dock inte hänsyn till förändringar i relativpriserna, som kan göra att Sveriges position i löpande års köpkraftspariteter kan bli ganska annorlunda.¹⁹ Viktigt att hålla i minnet är också att enligt OECD så är inte beräkningarna så exakta att man kan dra slutsatser som bygger på några få enheters skillnad i volymindex.²⁰

6. Avslutande kommentarer

Sveriges hade sin högsta tillväxt under perioden 1918-1970. Sverige drabbades inte i lika hög grad som andra länder av 30-tals-depressionen och de båda världskrigen. Under dessa år avancerade Sverige till en fjärdeplats i BNP per capita bland de rikaste OECD-länderna. Sedan dess har Sverige tappat kraftigt i rankingen, till en 13:e plats idag, mätt i 2002 års konstant köpkraftspariteter, och till en delad 15:e plats i löpande pariteter.

Speciellt drabbat var Sverige av 90-tals-depressionen. Men sedan dess har Sverige haft en högre BNP per capita tillväxt än OECD:s genomsnitt, och har därför klättrat något i rankingen igen. För att Sverige ska återta sin position från början av 70-talet inom de närmaste tio åren krävs dock en mycket kraftig tillväxt, såvida inte Sverige kraftigt gynnas av förändringar i de internationella relativpriserna. I dagsläget verkar detta inte vara en trolig utveckling.

¹⁸ I löpande köpkraftspariteter har dock inte Sverige klättrat något i rankingen, både 1993 och 2002 befann sig Sverige på 15:e plats. Förskjutningar i de internationella relativpriserna har under perioden 1993-2002 verkat något till Sveriges nackdel, vilket dock kompenseras av en i jämförelse med andra OECD-länder snabbare tillväxt i BNP per capita.

¹⁹ Om 2002 års konstanta köpkraftspariteter appliceras istället för 2000 års, skulle Sveriges BNP behöva växa med ytterligare en procent per år för att uppnå tionde plats i BNP per capita ligan år 2006, och med nästan en halv procent per år för att uppnå femte plats år 2011, än i ovanstående exempel. Uttryckt i 1970 års konstanta köpkraftspariteter befinner sig Sverige redan på sjunde plats, och skulle behöva växa endast med mellan en halv och en procent per år snabbare än andra OECD-länder (förutsatt att de växer lika snabbt) för att nå femteplats år 2011.

²⁰ Om vi antar att ”osäkerheten” eller ”felmarginalen” ligger på runt tio volymindex-enheter så befann sig Sverige någonstans mellan åttonde och nittonde plats i BNP per capita rankingen år 2002 med utgångspunkt i 2000 års köpkraftspariteter.

Sverige år 2006 om Sveriges BNP/cap ökar lika snabbt som:	Scenario 1:		Scenario 2:		BNP (milj kr):	BNP per capita
	Ranking i OECD	Volym- index	Ranking i OECD	Volym- index		
Sverige 1993-2002 (2,8%)	11	99	10	98	2 608 241	292 437
Sverige 1982-2002 (1,8%)	14	96	14	95	2 512 583	281 711
Sverige 1970-2002 (1,7%)	14	95	14	94	2 498 684	280 153
OECD23 1970-2002 (2,1%)	13	97	13	96	2 542 477	285 063
USA 1970-2002 (1,8%)	14	96	14	95	2 513 971	281 867
OECD23 1970-2002 +1% (3,1%)	10	101	10	99	2 645 712	296 638
Sverige 1870-1950 (1,6%)	14	95	14	94	2 498 131	280 091
Irland 1970-2002 (4,2%)	7	105	7	104	2 763 483	309 842

Tabell 6: Sveriges position i BNP-ligan år 2006 under olika scenarier över BNP per capita tillväxt under perioden fram till dess. Scenario 1 innebär att de andra ländernas BNP/capita växer lika mycket som OECD:s genomsnitt under perioden 1970-2002. Scenario 2 innebär att de andra ländernas BNP/capita växer lika snabbt som de enskilda ländernas under perioden 1970-2002. Volymindex=100 för det oviktade medelvärdet av de 23 OECD-länderna. Källa: egna beräkningar baserade på statistik från OECD och SCB.

Sverige år 2011 om om Sveriges BNP/cap ökar lika snabbt som:	Scenario 1:		Scenario 2:		BNP (milj kr):	BNP per capita
	Ranking i OECD	Volym-index	Ranking i OECD	Volym-index		
Sverige 1993-2002 (2,8%)	10	102	9	100	2 987 270	334 933
Sverige 1982-2002 (1,8%)	14	94	16	92	2 746 394	307 926
Sverige 1970-2002 (1,7%)	15	93	17	91	2 712 330	304 107
OECD23 1970-2002 (2,1%)	13	97	13	94	2 820 463	316 231
USA 1970-2002 (1,8%)	14	95	16	92	2 749 808	308 309
OECD23 1970-2002 +1% (3,1%)	7	106	7	103	3 084 699	345 857
Sverige 1870-1950 (1,6%)	15	93	17	91	2 710 980	303 956
Irland 1970-2002 (4,2%)	4	116	5	113	3 402 279	381 464

Tabell 7: Sveriges position i BNP-ligan år 2011 under olika scenarier över BNP per capita tillväxt under perioden fram till dess. Scenario 1 innebär att de andra ländernas BNP/capita växer lika mycket som OECD:s genomsnitt under perioden 1970-2002. Scenario 2 innebär att de andra ländernas BNP/capita växer lika snabbt som de enskilda ländernas under perioden 1970-2002. Volymindex=100 för det oviktade medelvärdet av de 23 OECD-länderna. Källa: egna beräkningar baserade på statistik från OECD och SCB.

Sverige år 2020 om om Sveriges BNP/cap ökar lika snabbt som:	Scenario 1:		Scenario 2:		BNP (milj kr):	BNP per capita
	Ranking i OECD	Volym-index	Ranking i OECD	Volym-index		
Sverige 1993-2002 (2,8%)	5	108	7	102	3 813 665	427 589
Sverige 1982-2002 (1,8%)	18	92	17	87	3 223 438	361 412
Sverige 1970-2002 (1,7%)	19	90	18	85	3 143 971	352 503
OECD23 1970-2002 (2,1%)	13	97	13	91	3 399 652	381 170
USA 1970-2002 (1,8%)	17	92	17	87	3 231 458	362 312
OECD23 1970-2002 +1% (3,1%)	4	115	5	108	4 066 485	455 935
Sverige 1870-1950 (1,6%)	19	90	18	85	3 140 844	352 152
Irland 1970-2002 (4,2%)	2	138	4	131	4 946 904	554 648

Tabell 8: Sveriges position i BNP-ligan år 2020 under olika scenarier över BNP per capita tillväxt under perioden fram till dess. Scenario 1 innebär att de andra ländernas BNP/capita växer lika mycket som OECD:s genomsnitt under perioden 1970-2002. Scenario 2 innebär att de andra ländernas BNP/capita växer lika snabbt som de enskilda ländernas under perioden 1970-2002. Volymindex=100 för det oviktade medelvärdet av de 23 OECD-länderna. Källa: egna beräkningar baserade på statistik från OECD och SCB.

Sverige år 2030 om Sveriges BNP/cap ökar lika snabbt som:	Scenario 1:		Scenario 2:		BNP (milj kr):	BNP per capita
	Ranking i OECD	Volym-index	Ranking i OECD	Volym-index		
Sverige 1993-2002 (2,8%)	4	115	6	104	5 002 602	560 893
Sverige 1982-2002 (1,8%)	19	89	18	81	3 851 272	431 805
Sverige 1970-2002 (1,7%)	19	86	18	78	3 704 596	415 360
OECD23 1970-2002 (2,1%)	13	97	13	88	4 183 706	469 078
USA 1970-2002 (1,8%)	19	90	18	81	3 866 188	433 478
OECD23 1970-2002 +1% (3,1%)	3	126	4	114	5 527 893	619 788
Sverige 1870-1950 (1,6%)	19	86	18	78	3 698 866	414 718
Irland 1970-2002 (4,2%)	2	168	4	153	7 498 245	840 705

Tabell 9: Sveriges position i BNP-ligan år 2030 under olika scenarier över BNP per capita tillväxt under perioden fram till dess. Scenario 1 innebär att de andra ländernas BNP/capita växer lika mycket som OECD:s genomsnitt under perioden 1970-2002. Scenario 2 innebär att de andra ländernas BNP/capita växer lika snabbt som de enskilda ländernas under perioden 1970-2002. Volymindex=100 för det oviktade medelvärdet av de 23 OECD-länderna. Källa: egna beräkningar baserade på statistik från OECD och SCB.

Appendix 1: Sverige tillväxt 1970-2002 (i procent):

År	bnp/capita	bnp
1970-1971	0,26	0,94
1971-1972	1,99	2,29
1972-1973	3,78	3,97
1973-1974	2,89	3,20
1974-1975	2,16	2,55
1975-1976	0,69	1,06
1976-1977	-1,94	-1,60
1977-1978	1,46	1,75
1978-1979	3,60	3,84
1979-1980	1,47	1,67
1980-1981	-0,29	-0,17
1981-1982	1,11	1,17
1982-1983	1,83	1,88
1983-1984	4,20	4,30
1984-1985	2,02	2,18
1985-1986	2,50	2,75
1986-1987	3,00	3,34
1987-1988	2,12	2,59
1988-1989	2,00	2,69
1989-1990	0,32	1,10
1990-1991	-1,77	-1,11
1991-1992	-2,32	-1,74
1992-1993	-2,41	-1,84
1993-1994	3,44	4,18
1994-1995	3,50	4,04
1995-1996	1,14	1,30
1996-1997	2,38	2,43
1997-1998	3,58	3,64
1998-1999	4,49	4,57
1999-2000	4,21	4,36
2000-2001	0,54	0,82
2001-2002	1,56	1,82

Källa: egna beräkningar baserade på statistik från SCB:

www.scb.se/databaser/makro/Start.asp

Appendix 2: Ranking av de 23 OECD-ländernas BNP per capita tillväxt, samt deras relativa förskjutning i förhållande till varandra:

Land	Rang i tillväxt-ligan	Årlig tillväxt i BNP/cap. 1970-2002	Volym-index 1970 i 2000 års paritet	Volym-index 2002 i 2000 års paritet	Förskjutn i konstant volym-index	Rang år 1970	Rang år 2002
Irland	1	4,25	59,1	109,2	+50,1	22	4
Luxemburg	2	3,83	108,8	177	+68,2	7	1
Norge	3	3,04	105,8	134,6	+28,8	9	2
Portugal	4	3,03	48,3	61,3	+13	23	23
Island	5	2,61	93,4	103,8	+10,5	17	8
Japan	6	2,55	84,7	92,6	+8	19	17
Finland	7	2,52	85,7	92,9	+7,1	18	16
Österrike	8	2,52	94,9	102,7	+7,8	16	9
Spanien	9	2,43	71,8	75,6	+3,8	20	21
Grekland	10	2,35	60,4	62,1	+1,7	21	22
Tyskland	11	2,18	98,8	96,2	-2,5	13	14
Australien	12	2,13	101,5	97,4	-4,1	11	11
Italien	13	2,12	96,2	91,9	-4,3	15	18
Belgien	14	2,06	103,6	97,3	-6,3	10	12
Frankrike	15	2,06	96,6	90,7	-5,9	14	19
Storbritannien	16	2,05	100,4	93,9	-6,6	12	15
Kanada	17	1,91	117,3	104,9	-12,4	5	7
Nederländerna	18	1,86	113	99,6	-13,4	6	10
USA	19	1,81	146,2	126,7	-19,5	2	3
Danmark	20	1,77	125,3	107,3	-18	3	6
Sverige	21	1,65	117,4	96,9	-20,5	4	13
Nya Zeeland	22	1,26	106,7	77,8	-29	8	20
Schweiz	23	0,92	164,1	107,5	-56,6	1	5
OECD23 oviktat		2,30	100,0	100,0	0		

Källa: se tabell 3.

Appendix 3: Ranking av de 23 OECD-ländernas volym-index-förskjutning (uttryckt i 2002 års konstanta köpkraftspariteter), samt deras BNP per capita tillväxt:

Land	Rang i tillväxt-ligan	Förskjutn i konstant volym-index	Årlig tillväxt i BNP/cap. 1970-2002	Volym-index 1970 i 2000 års paritet	Volym-index 2002 i 2000 års paritet	Rang år 1970	Rang år 2002
Luxemburg	1	+68,2	3,83	108,8	177	7	1
Irland	2	+50,1	4,25	59,1	109,2	22	4
Norge	3	+28,8	3,04	105,8	134,6	9	2
Portugal	4	+13	3,03	48,3	61,3	23	23
Island	5	+10,5	2,61	93,4	103,8	17	8
Japan	6	+8	2,55	84,7	92,6	19	17
Österrike	7	+7,8	2,52	94,9	102,7	16	9
Finland	8	+7,1	2,52	85,7	92,9	18	16
Spanien	9	+3,8	2,43	71,8	75,6	20	21
Grekland	10	+1,7	2,35	60,4	62,1	21	22
Tyskland	11	-2,5	2,18	98,8	96,2	13	14
Australien	12	-4,1	2,13	101,5	97,4	11	11
Italien	13	-4,3	2,12	96,2	91,9	15	18
Frankrike	14	-5,9	2,06	96,6	90,7	14	19
Belgien	15	-6,3	2,06	103,6	97,3	10	12
Storbritannien	16	-6,6	2,05	100,4	93,9	12	15
Kanada	17	-12,4	1,91	117,3	104,9	5	7
Nederländerna	18	-13,4	1,86	113	99,6	6	10
Danmark	19	-18	1,77	125,3	107,3	3	6
USA	20	-19,5	1,81	146,2	126,7	2	3
Sverige	21	-20,5	1,65	117,4	96,9	4	13
Nya Zeeland	22	-29	1,26	106,7	77,8	8	20
Schweiz	23	-56,6	0,92	164,1	107,5	1	5
OECD23 oviktat		0	2,30	100,0	100,0		

Källa: se tabell 3.

Källförteckning

Tryckta källor:

Edvinsson, R., 2004: *Growth, crises and transformation in Sweden 1850-2000*. Ekonomisk-historiska institutionen, Stockholms universitet. Kommande doktorsavhandling.

Johansson, Ö., 1967: *The gross domestic product of Sweden and its composition 1861-1955*. Almqvist & Wiksell, Stockholm.

Jungenfelt, Karl, 1966: *Löneandelen och den ekonomiska utvecklingen*. Uppsala.

Krantz, O., and Nilsson, C-A, 1975: *Swedish National Product 1861-1970*. LiberLäromedel, Lund.

Vikström, P., 2002: *The Big Picture*. Umeå Studies in Economic History Nr 26/2002. Umeå university, Umeå.

Internet:

www.oecd.org

www.oecd.org/EN/document/0,,EN-document-20-nodirectorate-no-1-30531-20,00.html

www.oecd.org/pdf/M00034000/M00034920.pdf

www.oecd.org/pdf/M00009000/M00009294.pdf

www.oecd.org/std/ppp

www.scb.se

www.scb.se/databaser/makro/Start.asp